

2018 este anul cu condiții perfecte pentru manifestarea cancerului cartofului

Автор(и): гл. експерт Лидия Димитрова, от ЦЛКР в София

Дата: 15.10.2018 Брой: 10/2018

Negii cartofului – o problemă de decenii în principalele regiuni producătoare de cartofi ale țării. Agentul cauzal al negilor cartofului – ciuperca *Synchytrium endobioticum* (Schilbersky) Percival are statut de dăunător de carantină datorită importanței sale economice deosebite pentru producția mondială de cartofi. În ultimii ani boala a devenit o problemă gravă și în regiunea europeană. Situația este alarmantă datorită depistării focarelor de noi patotipuri agresive, precum și diagnosticării bolii în partea de sud a Peninsulei Balcanice: Turcia, Grecia și Bulgaria – țări care până de curând erau considerate a se afla în afara arealului tipic de răspândire a patogenului.

Principalele mijloace de transmitere a infecției sunt sporangiile de iarnă persistente, care rămân viabile în sol peste 40 de ani. Diagnosticul final și identificarea se efectuează la Laboratorul Central de Carantină Vegetală, Secția Laborator Cartof din Samokov, în conformitate cu Protocolul de Diagnostic EPPO PM 7/28 (2). Observații detaliate asupra negilor cartofului se desfășoară din 2004, când aceștia au fost stabiliți pentru prima dată în Bulgaria, în regiunea Samokov.

În cadrul inspecțiilor de control de rutină din 2011 au fost localizate noi focare pe teritoriul Municipiului Smolean; în 2012, 2015 și 2017 în Municipiul Dospat; în 2017 în municipiile Madan și Borino. Anul curent, 2018, se dovedește a fi extrem de favorabil pentru dezvoltarea negilor cartofului. Din mijlocul lunii mai, în regiunile cu focare stabilite persistă o perioadă ploioasă prelungită. Precipitațiile au continuat pe parcursul întregii luni iunie, însoțite de temperaturi mai scăzute decât normale pentru perioadă. Acest lucru a avut un efect extrem de benefic asupra creșterii și dezvoltării cartofului, care a trecut foarte repede din fenofaza de creștere activă în fenofaza de înmugurire – înflorire. Aceasta este perioada critică pentru acesta, când în condiții favorabile ciclul estiv de infecție cu zoospore acoperă mai multe valuri de infecții, care se repetă atâta timp cât condițiile meteorologice sunt favorabile.

Analiza anchetelor din anii precedenți arată că cel mai mare risc este în zonele tampon stabilite în jurul focarelor (cu cultivare prelungită în monocultură de cartof și utilizare de material săditor necertificat de cartof, de origine necunoscută). **Ca urmare a condițiilor meteorologice favorabile din acest an, este necesară efectuarea de inspecții vizuale în zonele de risc la sfârșitul lunii iunie și pe parcursul lunii iulie.** Simptomele în această perioadă sunt formațiuni tumorale localizate în partea bazală a tulpinii, care seamănă cu conopida. Acestea sunt verzi, cu structură granulară, iar dimensiunea lor variază în funcție de soi și condiții.

A doua etapă potrivită pentru ancheta vizuală este în timpul recoltării cartofului. Simptomele tipice sunt tumori de la albicioase la brun-închis în jurul ochilor tuberculilor și pe stoloni. La soiurile slab rezistente se pot observa hiperplazie, deformare a tuberculilor și o formă asemănătoare crustei. Dacă este necesar, se fac tăieturi pentru examinare microscopică și identificare a sporangiilor agentului cauzal. În timpul recoltării, o parte din tumori se înnegresc și se dezagregă, eliberând sporangii de iarnă în sol.

Lupta împotriva negilor cartofului este extrem de dificilă și foarte consumatoare de timp. Nu există alternativă pentru combaterea chimică. Principalele măsuri de limitare a răspândirii bolii sunt: controlul preventiv, măsuri fitosanitare și de carantină stricte, precum și soiuri rezistente pentru cultivarea în zonele tampon stabilite. Utilizarea cartofului din piețele și bursele angro ca material săditor prezintă un risc enorm. Pentru plantarea parcelelor și grădinilor mici de gospodărie trebuie utilizat și cartof săditor certificat.

La depistarea simptomelor, producătorii trebuie să contacteze imediat specialiștii de la Direcțiile Regionale pentru Siguranța Alimentelor, Serviciile de Protecție a Plantelor. Informații privind utilizarea soiurilor rezistente la patotipurile stabilite în condițiile din Bulgaria sunt disponibile.

Reproducere din Revista „Protecția Plantelor”, nr. 8/9 2018